

POJEDYNKOWY (36) *ai*

Oba o oraz e jasne.

sg m N pojedynkowy (3). ◊ *G* pojedynkow(e)go (2). ◊ *A* pojedynkowy (2). ◊ *L* pojedynkowym (1). ◊ *f N* pojedynkowâ (1). ◊ *G* pojedynkow(e)j (4). ◊ *A* pojedynkową (2). ◊ *I* pojedynkową (2). ◊ *L* pojedynkow(e)j (3). ◊ *n N* pojedynkow(e) (1). ◊ *A* pojedynkow(e) (1). ◊ *I* pojedynkowym (1). ◊ *L* pojedynkowym (1). ◊ *pl N subst* pojedynkow(e) (3). ◊ *G* pojedynkowych (4). ◊ *A subst* pojedynkow(e) (1). ◊ *L* pojedynkowych (4).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Pojedynczy, indywidualny, jednostkowy; simplaris, simplarius, simplex, simplus, singularis (numerus a. ratis), singularius, singulus Cn (23)* : Duch Boży opifuiąc Antychriftâ/ nie iednę ofobę znâczy/ âle ftolicę/ âbo pânftwo niezbożności opifuie: gdyż to pofpolita w piśmie ś. pod imieniem pojedynkowym/ câle pânftwo/ âbo kroleftwo opifowâc *NiemObr* 163.

W przeciwstawieniu: »wszy(s)tek ... pojedynkowy« (1): Wfzytkâ Rzeczpořp: vboga/ domy tylo pojedynkowe bogâte. *SkarKazSej* 705a; [*PoklSnów G2*].

[*Połączenie:* »každy ... pojedynkowy«: Tymże kłztałtem wykłâdy z wyrozumienie^m řnow/ nie były pozwolone od Bogâ rodziâowi ludzkiemu/ zâ iednego râzu dâniem/ przez wfzyttek Źywot/ nâ wfzyftkie řny: lecz zořobnâ do kâżdego řnu pojedynkowego *PoklSnów G2*.]

Wyrażenia: [»pojedynkowa osoba«: Z tychże řłow Apořtołřkich nie pokâzuie řię âby wiârâ bâwiłâ řię nâ wiadomořć: o [...] zbâwieniu/ pojedynkowej ofoby/ Iędrzeiâ/ Mikołâiâ/ Ianâ. *SkarKaz* 403a.]

»osobliwořć pojedynkowa« = *bycie osobno i pojedynczo* (1): gdy ieden nie rżâdzi/ â rořnořci ludzkich nie miârkuie/ wfzytko řię kroleftwo niezgodâ obala. (*marg*) Ofobliwořć pojedynkowa zgubę nieřie. (–) *SkarKazSej* 676b.

Zestawienie: jęz. »pojedynkowa liczba« (1): Sâmi Papieřnicy kiedy chcâ eminencyey Piotrowey międy apořtoły dowieřć/ tedy řię chwytâiâ zâ řłowkâ ofobliwe. Napierwey zâ to/ w pojedynkowej liczbie rzeczone/ Tobie dam, iâko y zâ one řłowâ/ Pâř owce moie/ ktoremi chcâ dowieřć/ iz řâmemu tylko Piotrowi to rzeczono *NiemObr* 49.

Szeregi: »osobny i pojedynkowy« (1): TY wfzytki řłodkie řłowâ/ ktoremi P. IEZVS řmutek vczniow řwoich leczy: nam řię teř przydâiâ [...]: Byřmy ofobnych y pojedynkowych doległofci nie mieli *SkarKaz* 550a.

»prosty i pojedynkowy« (1): řeby nařienie niewieřcie nie było zgołâ cřłowiekiem/ âle [...] Bogiem y cřłowiekiem: nie iâko rzecz prořtâ y pojedynkowâ/ âle iâko ze dwu w iednę złořonâ *CzechEp* 293.

[*Przen:*

Szereg: »osobny i pojedynkowy«: nie ieden iâki ofobny y pojedynkowy fundâment řâmemu Piotrowi ř. nâ ktorymby řię cřłonki kořciołâ cřiâlâ Chriftuřâ Pânâ budowâc miâły przypifuie/ âle o fundâmenćie Apořtołow y Prorokow w liczbie wielorâkiey wzmiankę czyni. *BronApokr* 144.]

a. *Występujâcy jako jedna osobna sztuka* (2) : wthem vozwe wzyely řcheřcz a trzidzyeřczy Sorokow Soboly y trzidzyeřczy Soboly poyedinkowich. *LibLeg* 11/155; Szobol czarni ze dwu pojedinkowich zřiti. *WyprKr* 20v.

b. *Niezłořony z cřęřci; jednolity* (1) :

W przeciwstawieniu: »trojaki ... pojedynkowy« (1): Troiáki powrozek trudno przerwać/ á pojedynkowy bárzo łacno. *SkarKazSej* 677a.

[Wyrażenie: »lichtarz(yk) pojedynkowy« = *na jedną świeczkę, jednoramienny:* lichtarzy mosiężnych, niskich, pojedynkowych, 9 par do działu; lichtarz mosiężny pojedynkowy, wysoki 1 jest *InwMieszcz* 1597 nr 301, 1583 nr 243, 1597 nr 301.]

c. *Niepodzielny, stanowiący jedność (o Trójcy Świętej) (4) :* iż *efsentia*, ábo iftność/ ile ieft *simplex* łczyrą y pojedynkową/ rodzić áni vrodzona być nie może *CzechEp* 145.

Wyrażenie: »pojedynkowa istność« [szyk 2:1] (3): Ktory Bog prawdziwy/ iż ieden ieft: nie z łtrony pojedynkowej iákiedy zmyśloney iftności/ ktoraby była trzem osobam [...] łpolna: żeby ták był Bog w iftności ieden/ á w peronách troiáki *CzechEp* 272, 299, 413.

d. *Pojedynczo liczony (1) :* Tych włyftkich piełzych dobrze zbroynych bywáło w lidźbie we czterech wołfkách (oni zwáli *Phalanges simplares*,) pojedynkowych 16384. *BielSpr* 30.

e. *Dotyczący jednej osoby; viritanus Cn (9) :* *CzechEp* 30; Wiára fię nie báwi ná pojedynkowej pewności o zbáwieniu *SkarKaz* Oooo3a, [402, 403a].

Wyrażenie: »sąd pojedynkowy« [tuż po śmierci każdego człowieka] [szyk 5:2] (7): *LatHar* 133, 638 [3 r.], 669; CO zá potrzebá tego przyłzicia y ładu ludźi włyftkich záraz/ ktorzy byli y będą ná ten ieden dzień, gdyż ieft ład pojedynkowy łkoro po śmierci káždego? *SkarKaz* 2a, 3a.

Szeregi: »osobliwy i pojedynkowy« (1): Boiázliwe dekretu Páńłkiego z ładu ofobliwego y pojedynkowego oczekawánie. *LatHar* 669.

»i pojedynkowy, i powszechny (i walny)« (2): Nie táyno mi y to/ że [...] vmorzony od śmierci/ [...] łtáwić fię mułżę/ y ná ład pojedynkowy/ záraz po śmierci/ álbo tuż przy śmierci; y ná ład powłzechny y wálny/ w dzień ożywienia włyftkiego narodu ludzkiego. *LatHar* 638, 133.

»pojedynkowy i szczegulny« (1): Wiem dobrze y to/ że [...] iáko przy pojedynkowym y łzczegulnym ładźie duchowne dułże mey drzewo pádnie/ ták leżec ná czáły wiekiem nieokrełzone będzie. *LatHar* 638.

2. *Własny, osobisty, prywatny (6) :* O wielmoźni Pánowie/ [...] mieycie włpániáte y łzerokie ferce ná dobre bráćiey łwoiey [...]. Nie cieśńicie áni kurczćie miłości w łwoich domách/ y pojedynkowych pożytkách *SkarKazSej* 670a.

W przeciwstawieniach: »pojedynkowy ... pospolity (4), powszechny« (5): ábowiem te [*ziemskie*] pojedynkowe y bárzo nędzne dobrá łą/ Pan Bog zásię ieft powłzechne *WysKaz* 8; *SkarKazSej* 667a [2 r.], 676b, 678b.

Połączenie: »swoj pojedynkowy« (1): Miłuiećie pożytki łwoie pojedynkowe/ á połpolite burzyćie. *SkarKazSej* 667a.

3. *Przymiotnik od „pojedynek” ‘walka’ (7) :*

Wyrażenia: »pojedynkowa bitwa« = *duellum, monomachia, singulare certamen* *Modrz* [szyk 5:1] (6): W bitwie pojedynkowej ręce zacne twoie/ [...] Wiele ich [*nieprzyjaciól*] rozgromiáły y włpiły siłá *PaprPan* A4; Powiedáłż żeć kto wczynił krzywdę/ ktorey okrom pojedynkowej bitwy odegnáć od łiebie niemożelż. Czemu ráczey niebierzelż ná pomoc wrzędu/ ktoremu y łady y miecz w ręce ieft dan? *ModrzBaz* 62, 62 [2 r.], 63 [2 r.].

»pojedynkowe wyzwanie« (1): DVELLVM. O pojedynkowym wyzwaniu *SarnStat* 623.

Synonimy: **1.** *osobkowy, osobliwy, osobny, prosty, szczególny*; **b.** *jednostajny, nierozdzielny*; **2.** *osobliwy, osobny, własny, właściwy*.

ZCh